

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

A CAPPELLA

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Wyrażenie A CAPPELLA zapisujemy przed dwoma literami p i przez dwa l, natomiast wymawiamy, ściągnąwszy [p] i zachowując podwojone [l], a więc [akapella]. A CAPPELLA to wyrażenie z języka muzycznego oznaczające 'bez akompaniamentu, bez udziału instrumentów', a nie „z towarzyszeniem kapeli”, choć sam wyraz KAPELA jest spokrewniony z wyrażeniem A CAPPELLA. A CAPPELLA to zapożyczenie z języka włoskiego i bywa tłumaczone albo „jak w kaplicy” albo „na sposób kościelny”, albo „na chór”. Skąd taka różnorodność? W języku włoskim słowo cappella oznacza 'kaplica'. Mianem tym określano jednak również chór kościelny, a także grupę muzyków wykonującą utwory sakralne w kościołach. Słowo cappella na gruncie niemieckim przekształciło się w die Kapelle, zachowując wszystkie znaczenia: 'kaplica', 'chór', 'grupa muzyków'. Pierwsze ze znaczeń zostało następnie zapożyczone do języka czeskiego, w którym die Kapelle przekształciło się w słowo kapla (obecnie kaple) 'kaplica'. Stamtąd zaś przeniknęło do polszczyzny, stając się staropolskim rzeczownikiem KAPŁA 'kaplica', którego zdrobniła postać to właśnie KAPLICA. Niemiecka forma Kapelle przeszła jednak również bezpośrednio do języka polskiego, ale tylko w znaczeniu 'grupa muzyków', dając słowo KAPELA, które najpierw odnosiło się do chóru śpiewaków przy katedrach i na dworach, później było określeniem orkiestry pałacowej, a dopiero w XX w. zaczęło oznaczać po prostu 'zespół muzyczny'.